Möjligheter i Vår läroplan

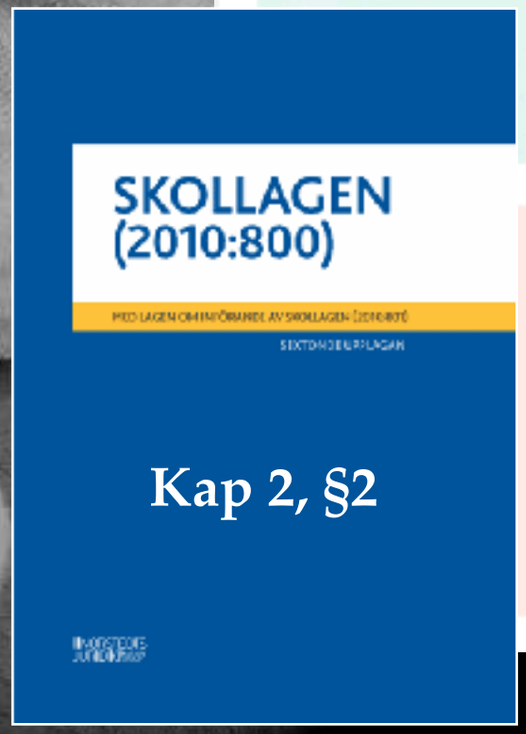
Lpfö 18 reviderad 2025

Vår läroplan

Lpfö 18 reviderad 2025

Kap 2, §2

Vår läroplan

Lpfö 18 reviderad 2025

KNAPPT 500 DGR!

Västerås stad

Vår läroplan

Lpfö 18 reviderad 2025

HUR MYCKET HAR NI PRATAT OCH DISKUTERAT ERA TANKAR?

Miljön i förskolan ska erbjuda alla barn varierade aktiviteter i olika sammanhang. Många valmöjligheter ger ökade förutsättningar för barnen att bredda sina lekmönster och val av aktiviteter. Det är viktigt att alla som arbetar i förskolan bidrar till att barnen oavsett könstillhörighet ges förutsättningar för utvidgade upplevelser och uppfattningar om sina möjligheter. Förskolans miljö ska inspirera och utmana barnen att bredda sina förmågor och intressen utan att begränsas av könsstereotypa uppfattningar.

Förskolan ska samarbeta med hemmen för att ge barnen möjlighet att utvecklas efter sina förutsättningar. Förskolan ska tydliggöra för barnen och barnens vårdnadshavare vilka målutbildningen har. Detta är en förutsättning för deras möjlighet till inflytande och förståelse för förskolans uppdrag. Det är viktigt att alla som ingår i arbetslaget har god förmåga att förstå och samspela med barnen och att skapa tillitsfulla relationer med hemmen, så att förskoletiden blir positiv för barnen.

Lek och rörelse

För barn är det lek i sig som är viktigt. Lek är grunden för utveckling, lärande och välbefinnande. I lek får barnen möjlighet att imitera, fantisera och bearbeta intryck. På så sätt kan de bilda sig en uppfattning om sig själva och andra människor. Lek stimulerar fantasi och inlevelse. Lek kan också utmana och stimulera barnens motorik, språkutveckling, kommunikation, samarbete och problemlösning samt förmåga att tänka i bilder och symboler. Därför är det viktigt att ge barnen tid, rum och ro att hitta på lekar, experimentera och uppleva.

Lek och rörelse ska ha en central plats i utbildningen. Ett förhållningssätt hos alla som ingår i arbetslaget och en miljö som uppmuntrar till lek och rörelse har stor betydelse för barnens utveckling, lärande och välbefinnande.

Barnen ska ges förutsättningar både för lek som de själva tar initiativ till och som någon i arbetslaget introducerar. Alla barn ska ges möjlighet att delta i gemensamma lekar utifrån sina förutsättningar och sin förmåga. När någon i arbetslaget följer eller leder lek på lämpligt sätt, antingen utanför leken eller genom att själva delta, kan faktorer som begränsar leken uppmärksammas samt arbetssätt och miljöer som främjar lek utvecklas. Genom en aktiv närvaro är det möjligt att stödja kommunikationen mellan barnen samt förebygga och hantera konflikter.

Miljön i förskolan ska erbjuda alla barn varierade aktiviteter i olika sammanhang. Många valmöjligheter ger ökade förutsättningar för barnen att bredda sina lekmönster och val av aktiviteter. Det är viktigt att alla som arbetar i förskolan bidrar till att barnen oavsett könstillhörighet ges förutsättningar för utvidgade upplevelser och uppfattningar om sina möjligheter. Förskolans miljö ska inspirera och utmana barnen att bredda sina förmågor och intressen utan att begränsas av könsstereotypa uppfattningar.

Förskolan ska samarbeta med hemmen för att ge barnen möjlighet att utvecklas efter sina förutsättningar. Förskolan ska tydliggöra för barnen och barnens vårdnadshavare vilka mål utbildningen har. Detta är en förutsättning för deras möjlighet till inflytande och förståelse för förskolans uppdrag. Det är viktigt att alla som ingår i arbetslaget har förmåga att förstå och samspela med barnen och att skapa tillitsfulla relationer med hemmen, så att förskoletiden blir positiv för barnen.

Lek är grunden för utveckling, lärande och välbefinnande

För barn är det lek i sig som är viktigt. I lek får barnen möjlighet att imitera, fantisera och bearbeta intryck. På så sätt kan de bilda sig en uppfattning om sig själva och andra människor. Lek stimulerar fantasi och inlevelse. Lek kan också utmana och stimulera barnens motorik, kommunikation, samarbete och problemlösning samt förmåga att tänka i bilder och symboler. Därför är det viktigt att ge barnen tid, rum och ro att hitta på lekar, experimentera och uppleva.

Lek ska ha en central plats i utbildningen. Ett förhållningssätt hos alla som ingår i arbetslaget och en miljö som uppmuntrar till lek bekräftar lekens betydelse för barnens utveckling, lärande och välbefinnande.

Barnen ska ges förutsättningar både för lek som de själva tar initiativ till och som någon i arbetslaget introducerar. Alla barn ska ges möjlighet att delta i gemensamma lekar utifrån sina förutsättningar och sin förmåga. När någon i arbetslaget följer eller leder lek på lämpligt sätt, antingen utanför leken eller genom att själva delta, kan faktorer som begränsar leken uppmärksammas samt arbetssätt och miljöer som främjar lek utvecklas. Genom en aktiv närvaro är det möjligt att stödja kommunikationen mellan barnen samt förebygga och hantera konflikter.

Vår läroplan

Lpfö 18 reviderad 2025

LENA LYCKESTÅHL

VAD LYFTER SKOLVERKET FRAM?

Vår läroplan

Lpfö 18 reviderad 2025

Skolverket

Digitala lärverktyg i förskolan eller inte?

”Vid val av lärverktyg behöver hänsyn tas till barns förutsättningar, ålder och mognad. För barn i åldern under 2 år bör endast analoga lärverktyg användas. För barn i övriga åldrar bör eventuell användning av andra lärverktyg än analoga ske med stor restriktivitet.”

Förskollärares ansvar i undervisningen förstärks med ny skrivning:

”värdera och välja ändamålsenliga arbetssätt och lärverktyg som bidrar till barns utveckling och lärande.”

LENA LYCKESTÅHL
SKOLVERKET

Vår läroplan

Lpfö 18 reviderad 2025

Vår läroplan

Lpfö 18 reviderad 2025

Skolverket

Förstärkningar i rektorns ansvar

Rektorn ansvarar för att:

…”utbildningen som helhet vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet”…

…”utbildningen utgår från kunskap om vilka arbetssätt och lärverktyg som bäst gynnar barns utveckling,”

Skolverket

Förstärkning i förskollärares ansvar

”Förskollärare ska leda de målstyrda processerna och i undervisningen ansvara för att”…

”- värdera och välja ändamålsenliga arbetssätt och lärverktyg som bidrar till barns utveckling och lärande.”

Skolverket | Sida 14

LENA LYCKESTÅHL SKOLVERKET

Vår läroplan

Lpfö 18 reviderad 2025

Skolverket

Det ska finnas ett pedagogiskt mervärde i att använda ett digitalt lärverktyg framför ett analogt.

17

LENA LYCKESTÅHL SKOLVERKET

VAD SÄGER STADEN?

Västerås stad

Västerås Stad - Digitaliseringsstrategi 2025-2027

Det är dessutom viktigt att skilja mellan passiv och aktiv skärmtid[16]. Passiv skärmtid, där barn, elever och deltagare är en passiv konsument och lämnas ensamma med en skärm bör begränsas i undervisningen. Aktiv skärmtid, där en vuxen finns med vid skärmen, kommenterar och samtalar om det som visas, kan tvärtom vara mycket utvecklande. Därför behöver fokus flyttas från att prata om skärmtid till att diskutera de didaktiska frågorna[17], som hur, när och varför olika digitala tjänster används i undervisningen.

Västerås Stad - Handlingsplan 2026

Strategiska utvecklings-områden

Aktiviteter i handlings-planen 2026

Handlingsplan 2026

Adekvat digital kompetens	Likvärdig användning	Ändamålsenliga och effektfulla processer	
Utbilda lärare i generativ AI och AI-litteracitet	Utveckla den digitala undervisningsmiljön för lärare och elever	Upphandla nytt elevregister för vuxenutbildning och yrkeshögskola	Genomföra transition till nytt IT-driftavtal
Följa och analysera hur AI-tjänster för undervisning påverkar lärprocesser i samverkan med MDU	Påbörja arbetet med att begränsa digitala distraktioner i lärmiljöerna, inklusive sociala medier och funktioner i Teams	Förbereda införande av nytt gymnasieantagningssystem	Förbereda för informationsförvaltning i enlighet med NIS2 och cybersäkerhetslagen
Vidareutveckla AI-riktlinjer och utbilda nyckelpersoner enligt AI-ACT	Införa ett digitalt grundutbud för [illegible] skola	Ta fram en strategi för systemförvaltning inom BUF och tydliggöra roller och ansvar	Verka för att säker digital kommunikation för informationsutbyte mellan Komvux och Arbetsförmedlingen kommer på plats
Ta fram och genomföra kompetensutvecklingsinsatser utifrån baskunskap, iPad-miljö och smartboard	[illegible] gymnasiet och utreda [illegible] i förskola samt F–6	Utveckla processer för datadriven skolutveckling	Verka för att AI används för att underlätta administrativa arbetsprocesser
Kompetensutveckla lärare i förskolan i val och användning av digitala lärverktyg och digitala tjänster	Förbättra extern information om digitala tjänster för vårdnadshavare	Utveckla licenshantering och ekonomisk uppföljning för digitala läromedel	Arbeta med hållbarhet i arbetet med skolverksamheternas IT-arbetsplatser
Ta fram utbildningsinsatser kring påverkan på nätet utifrån rådande samhällsklimat	Förbereda och planera för nytt bibliotekssystem	Centralisera processen för beställning av IT-arbetsplatser	Verka för att förbättra rektors digitala arbetsmiljö genom tydligare information, instruktioner och förhållningssätt
	Fortsätta implementera och vidareutveckla baskoncept	Upphandla och införa digital tjänst för kris- och larmhantering	Införa nytt schemasystem

VAD SÄGER FORSKNINGEN?

Positiva effekter som forskning lyfter fram

- Kan stärka lärandet när det är pedagogiskt integrerat och guidande, medvetenhet hos pedagoger
- Främjar adekvat digital kompetens, delaktighet och inkludering, kännedom kring källkritik och källtilit
- Kan i sammanhang förstärka språk och social interaktion, med rätt medvetenhet ökar vi språkandet
- Kräver pedagogisk medvetenhet, stöd och kompetens hos pedagoger

VAD SÄGER FORSKNINGEN?

Negativa forskningsbaserade fynd och risker

- För mycket skärmtid kan vara kopplat till språk- och självregleringsproblem

- Skärmar erbjuder inget djupinlärande utan vuxet pedagogiskt stöd

- Teknik måste användas med pedagogisk kvalitet, annars riskerar den bli distraherande snarare än lärande

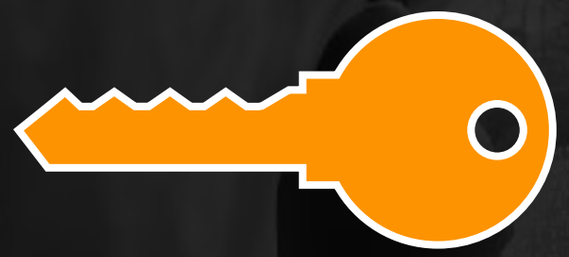
VAD SÄGER FORSKNINGEN?

Sammanfattningsvis:

* Forskningen visar inte entydigt att digitala verktyg i sig är bra eller dåliga, det beror på hur de används!

* Medvetna pedagoger är nyckeln!

* Den reviderade läroplanen i Sverige tonar ner obligatorisk digitalisering - hur tänker man kring likvärdighet?

* Användningen ska vara reflekterad, och medveten utifrån beprövad erfarenhet

VAD SÄGER FORSKNINGEN?

Vår läroplan

Lpfö 18 reviderad 2025

ALLA LÄRVERKTYG SKA HA ETT MERVÄRDE

Vår läroplan

Lpfö 18 reviderad 2025

Minns du din bästa lärare?

Vad gjorde hen?

Vem vill du vara?

Vår läroplan

Lpfö 18 reviderad 2025

Berätta för din ”granne”

Vad gjorde hen?

3min

Vår läroplan

Lpfö 18 reviderad 2025

Någon som vill lyfta något?

För vem är du här?

Vår läroplan

Lpfö 18 reviderad 2025

RELATIONELL PEDAGOGIK

”INGEN KOMPETENS, INGEN KVALITÉ”

CHRISTIAN EIDEVALD

Susanne Kjällander:

”Rektorer: Lita på dina förskollärare och deras val! De är utbildade didaktiker och de kan sitt uppdrag, sin läroplan och sin barngrupp och de vet vilka aktiviteter och vilka lärverktyg som passar bäst.

När det finns ett pedagogiskt mervärde med de digitala lärerktygen ska de såklart få använda dem, tex när det gäller att undersöka smådjur med hjälp av ett digitalt mikroskop, att projicera naturfoton för att diskutera ekologiska detaljer tillsammans, att jobba med högläsning även på olika språk, att skapa egna filmer och musik eller att använda AI i tex adaptiva matematikläromedel.

Enstaka politiker ska inte bestämma hur undervisningen ska gå till, det måste utbildade pedagoger göra!”

HÄLSNING TILL ER!

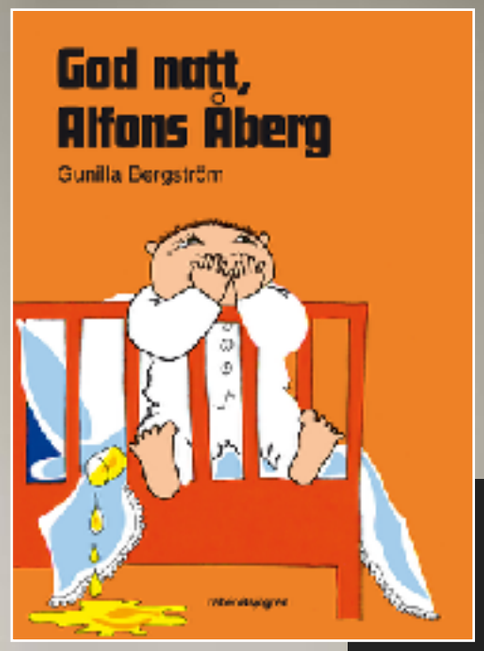
Framgångsfaktorer

HÖGLÄSNING

Spontan Planerad

Interaktivt

I dialog med barnen

(Språk- och kognitivt utveckling)

Undervisning i fokus

Läsupplevelsen i fokus

Performativt

Från början till slut utan uppehåll

(Känslomässiga utvecklingen)

HÖGLÄSNING

SAMMANFATTNING

* Inga digitala verktyg förbjuds
* Precis som tidigare är det fortsatt viktigt att vi i förskolan använder alla våra lärverktyg på ett medvetet sätt som gynnar barnens lärande och som gör skillnad för undervisningen
* Vår ambition är alltid att sätta barnens bästa i fokus, och det gäller både när vi använder traditionella verktyg och digitala verktyg

TÄNK LÄRVERKTYG!

Kvaliteten på undervisningen måste och kommer höjas!

AI I FÖRSKOLAN

AI I FÖRSKOLAN

AI I FÖRSKOLAN

ATT TÄNKA PÅ!

Vad är äpple och banan en sort utav?

BIAS!

Fördomar, värderingar och vinklade budskap

Kloning & bedrägerier

AI I FÖRSKOLAN

* Skapa mer tid med barnen
* Idébank, en support
* En källa, en assistent
* Språkbada
  - Sagor
  - Bilder
  - Synonymer
  - Översätta ord/text
* Adaptivitet
* Förhållningssätt

TACK FÖR IDAG

"Möjligheter i vår nya reviderade läroplan”
Fredrik Söderlund